

Početna stranica>Pokretanje sudskog postupka>Pravni sustav EU-a i nacionalni pravni sustavi>**Nacionalni pravosudni sustavi**

Tiesu sistēma dalībvalstīs

Itālija

Šajā sadaļā ir sniegts pārskats par tiesu sistēmu Itālijā.

Tiesu sistēmas organizācija — tiesu sistēmas

Itālijas tiesu sistēma ir balstīta uz civiltiesībām.

Tiesnešu, kā arī prokuroru funkcijas īsteno tiesu iestāžu darbinieki. Administratīvās funkcijas veic Tieslietu ministrija.

Tiesas funkcijas var iedalīt pēc šādām jomām:

parastās civillietas un krimināllietas,

pārvalde,

grāmatvedība,

militārā joma,

nodokļi.

Jurisdikciju administratīvos jautājumos īsteno reģionālās administratīvās tiesas (*Tribunali Amministrativi Regionali* jeb *TAR*) un Valsts padome (*Consiglio di Stato*).

Jurisdikciju grāmatvedības jautājumos īsteno Valsts revīzijas birojs (*Corte dei conti*). Valsts revīzijas biroja ģenerālprokuratūra arī atrodas šajā pašā tiesu iestādē.

Jurisdikciju grāmatvedības jautājumos īsteno provinču nodokļu komisijas un apgabalu nodokļu komisijas.

Jurisdikciju militārās lietās īsteno militārās tiesas, militārās apelāciju tiesas, uzraudzības militārā tiesa, militāro tiesu militārie prokurori, militārie ģenerālprokurori, kas atrodas militārajās apelāciju tiesās un ģenerālprokurors, kas atrodas Kasācijas tiesā.

Jurisdikciju parastās civillietās un krimināllietās īsteno tiesneši. Tiesisko kārtību no vienas puses nodrošina tiesneši un no otras – prokuratūras tiesneši, kas attiecīgi pilda tiesnešu un izmeklētāju lomu.

Tiesu administrācija

Ievērojot Tieslietu ministrijas īpašo funkciju, lomu un attiecības ar tiesu iestādēm, Konstitūcijā noteikts, ka Tieslietu ministrija kā valdības struktūra ir atbildīga par tiesu administrāciju.

Tiesnešus ieceļ amatā tiesā pēc ļoti sarežģīta valsts eksāmena nokārtošanas atbilstoši konkrētai to kompetences jomai, ko viņi paši izvēlas. Tiesnešus var iecelt amatā, paaugstināt, atstādināt, pārcelt vai sodīt tikai pēc apspriedes Tiesnešu augstākajā padomē (*Consiglio Superiore della Magistratura* jeb *CSM*) un sniedzot īpašas aizsardzības garantijas.

Visus ar tiesnešiem saistītos jautājumus izvērtē Tiesnešu augstākajā padomē, kas aizsargā tiesnešu neatkarību un to statusu.

Itālijas Republikas prezidents ir arī Tiesnešu augstākās padomes priekšsēdētājs.

Tieslietu ministrija veic savas administratīvās un organizatoriskās funkcijas divos līmeņos:

centrālajās struktūrās (*dipartimenti*) galvenokārt Romā, bet īpašās kompetences jomās – arī vietējās nodaļās;

juridisko iestāžu amatos, tribunālos, tiesās un citur.

Administratīvo funkciju skaitā ir arī atbildība par tiesu iestāžu amatos iecelto personālu.

Tiesu (vai prokuratūru) augstākajā līmenī atrodas:

galvenais tiesnesis, kas ir atbildīgs par tiesu iestādi un kas pieņem galīgo lēmumu saistībā ar iestādi;

tiesas administrators (*dirigente*), kura darbības pienākumi ir saistīti ar tiesu iestāžu pieejamības nodrošināšanu sabiedrībai un iekšējās palīdzības sniegšanu tiesnešiem un prokuroriem. *Dirigente* ir augstākais administratīvā personāla amats.

Tiesu veidi — Tss apraksts

Tiesu sistēmas uzbūve ir šāda:

Pirmā instance

Miertiesneši (*giudici di pace*) ir (neprofesionāli) goda tiesneši, kas izskata mazāk nozīmīgas civillietas un krimināllietas.

Tiesas jeb tribunāli (*tribunali*) – izskata nopietnākas lietas.

Kriminālizmeklēšanas birojs (*ufficio di sorveglianza*) – pirmajā instancē izskata krimināllietas un lietas saistībā ar soda izciešanu (jautājumi par ieslodzītajiem, notiesāšana u. c.)

Nepilngadīgo lietu tiesa (*tribunale per i minorenni*).

Otrā instance

Pirmās instances lēmumu pārsūdzība pēc būtības un saistībā ar likuma interpretāciju.

Apelācijas tiesas (*corte d'appello*),

Kriminālietu tribunāli (*tribunale di sorveglianza*) – otrās instances (bet dažos īpašos gadījumos pirmās instances) tiesas krimināllietās.

Trešā instance

Vēršoties pēc palīdzības augstākajā līmenī tiesību pārkāpumu gadījumā:

Augstākā tiesa (*corte di cassazione*) – vispārēja kompetence un pēdējā instance.

Galvenajās tiesās (tribunālos) ietilpst arī īpašas nodaļas. Zvērināto tiesā (*corti d'assise*) piedalās divi profesionāli tiesneši un seši zvērinātie. Zvērinātos izvēlas no pilsoņu grupas, un tie kalpo īsu laiku periodu, sadarbojoties un pārstāvot dažādus sabiedrības slāņus. Šīs tiesas pieņem lēmumus par smagiem noziegumiem (slepkavībām, nopietniem uzbrukumiem un līdzīgiem pārkāpumiem).

Tiesneši, kas tiesas prāvās darbojas kā prokurori, ir šādi:

pirmās instances galvenie prokurori (*procuratore della Repubblica presso il Tribunale*) un to vietnieki (*sostituti procuratori*),

otrās instances galvenie prokurori (*procuratore generale presso la Corte d'appello*) un to vietnieki (*sostituti procuratori generali*),

Augstākās tiesas ģenerālprokurors (*procuratore generale presso la Corte di cassazione*) un tā vietnieki (*sostituti procuratori generali*).

Itālijā kā prokurori darbojas profesionāli tiesneši, kas savas funkcijas īsteno prokuratūras vadītāja uzraudzībā. Prokuratūras birojam ir sava hierarhija, kas darbojas tikai prokuratūras biroja ietvaros.

Tiesu hierarhija

	Civiltiesiskā jurisdikcija	Krimināltiesiskā jurisdikcija	Nepilngadīgo lietu jurisdikcija	Sodu piemērošanas jurisdikcija
I pakāpe	Miertiesa	Miertiesa	Nepilngadīgo lietu tiesa	Kriminālizmeklēšanas birojs/ krimināllietu tribunāls
II pakāpe	Tribunāls	Tribunāls	Apelācijas tiesas specializētā nodaļa	Krimināllietu tribunāls
	Apelācijas tiesa	Apelācijas tiesa		
Tiesību pārkāpums	Augstākā tiesa (jeb Kasācijas tiesa)	Augstākā tiesa (jeb Kasācijas tiesa)	Augstākā tiesa (jeb Kasācijas tiesa)	Augstākā tiesa (jeb Kasācijas tiesa)

Juridiskās datubāzes

[Itālijas Tieslietu ministrijas](#) tīmekļa vietnē ir informācija par tiesu iestādēm, Tieslietu ministriju, dažādu biroju atbilstošajām kompetencēm un kontaktinformācija.

[Tiesnešu augstākās padomes](#) tīmekļa vietnē sniegta informācija itāļu, angļu un franču valodā par Itālijas tiesu sistēmu.

Abas tīmekļa vietnes ir pieejamas bez maksas.

Lapa atjaunināta: 24/02/2020

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.